

Nr 99

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av avtal om fortsatt drift av Institutet för optisk forskning, m. m.; given Stockholms slott den 18 mars 1960.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Gunnar Lange

Propositionens huvudsakliga innehåll

Förslag framlägges om godkännande av ett mellan staten och Stiftelsen Svensk optikforskning preliminärt ingånget avtal angående driften av Institutet för optisk forskning under tiden den 1 juli 1960—den 30 juni 1965. Avtalet innebär att de former för samverkan mellan staten och industrien, som hittills gällt, skall äga bestånd under ytterligare fem år. För budgetåret 1960/61 föreslås att bidragsanslaget på riksstaten till Institutet för optisk forskning skall utgå med 130 400 kronor. Detta innebär en höjning med cirka 10 000 kronor, jämfört med utgående bidrag för budgetåret 1959/60.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars 1960.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, NORDLANDER.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans-, ecklesiastik- och civildepartementen anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, fråga angående *godkännande av avtal om fortsatt drift av Institutet för optisk forskning, m. m.* samt anför därvid följande.

I årets statsverksproposition (X ht, p. 45) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till Institutet för optisk forskning för budgetåret 1960/61 beräkna ett förslagsanslag av 118 800 kronor. Frågan om bidrag till institutet torde nu åter få upptagas.

Chefen för handelsdepartementet uppdrog, med stöd av Kungl. Maj:ts be- myndigande den 30 juni 1958, den 9 juli 1959 åt 1958 års forskningsinstitut- kommitté att verkställa utredning rörande nytt avtal angående bidrag till Institutet för optisk forskning. Kommittén skulle härvid äga befogenhet att med vederbörande enskilda intressenter ingå i förhandlingar och — under förbehåll för Kungl. Maj:ts godkännande — träffa dylikt avtal.

Kommittén har den 15 februari 1960 avgivit ett stencilerat betänkande med förslag till avtal om den fortsatta driften av institutet. Avtalsförslaget torde såsom bilaga få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Över betänkandet har yttranden avgivits av statskontoret, kollegienämnden vid tekniska högskolan i Stockholm, statens naturvetenskapliga forskningsråd, statens tekniska forskningsråd och styrelsen för institutet.

Institutets för optisk forskning tillkomst och nuvarande förhållanden

I december 1954 framlade den då arbetande forskningsinstitutkommittén ett stencilerat betänkande med förslag till avtal om inrättande av ett institut för optisk forskning.

Kommitténs förslag anmäldes i propositionen nr 70 till 1955 års riksdag. Riksdagen godkände därvid ett mellan Kungl. Maj:t och — den av tre industriföretag bildade — Stiftelsen Svensk optikforskning ingånget avtal om

inrättande och drift av Institutet för optisk forskning. Avtalet gäller till utgången av juni 1960.

Gällande avtal och stadgar

Institutet för optisk forskning har enligt avtalet till syfte att i nära samarbete med tekniska högskolan i Stockholm och under samverkan med andra vetenskapliga institutioner bedriva optisk forskning ävensom att i samband härmed medverka till utbildningen av tekniker och forskare inom områden, som beröres av institutets verksamhet. Ytterligare innehåller avtalet bl. a. följande.

Staten ställer utan kostnad för institutet lokaler till förfogande för verksamheten.

Vidare bidrager staten till kostnaderna för avlöning, pensionering och viss försäkring av en del av institutets personal. — Lön eller arvode av statsmedel utgår sålunda enligt styrelsens bestämmande *dels* till en föreståndare med, rörligt tillägg oräknat, högst 31 392 kronor (motsvarande löneklass 1, löneplan B), dock att till föreståndare som tillika innehar professur skall utgå arvode med 6 000 kronor, *dels* till övriga befattningshavare med tillhopa högst 59 796 kronor, vilket motsvarar grundlönen till 2 förste forskningsingenjörer avlönade efter lönegrad A 23 och 1 forskningsingenjör avlönad efter lönegrad A 17. Det förutsättes att institutet i sin lönesättning för nämnda personal tillämpar de principer, som gäller för statstjänstemän. Statsbidraget är dock beräknat efter lägsta löneklassen i varje lönegrad. Statsbidrag utgår också till rörligt tillägg å lönen. — Befattningshavare med lön av statsmedel är, under vissa förutsättningar, berättigad till pension i Svenska personal-pensionskassan. Avgifterna härför bekostas helt av statsbidraget liksom också arbetsgivarbidraget till allmän sjukförsäkring och avgifter för yrkesskadeförsäkring av denna personal. — Slutligen utgår, såsom framgår av förenämnda proposition nr 70, av statsmedel bidrag med 3 300 kronor till ersättning för administrativa göromål m. m. — De statliga bidragen skall främst användas till grundläggande forskning.

Stiftelsen å sin sida åtager sig att bekosta verksamheten utöver de bidrag, som staten enligt avtalet eller eljest lämnar. Stiftelsens bidrag skall utgöra lägst 54 500 kronor för år. Stiftelsen medverkar vidare till administrering av institutet på sätt stadgarna angiver.

Enligt de av Kungl. Maj:t fastställda stadgarna skall institutets styrelse bestå av ordförande och sex ledamöter, varav Kungl. Maj:t utser ordföranden och tre ledamöter samt stiftelsen tre ledamöter.

Organisation och verksamhet

Forskningsarbetet vid institutet ledes av en föreståndare. Denne är för närvarande också professor i fysik II vid tekniska högskolan i Stockholm. I övrigt utgöres under budgetåret 1959/60 personalen av två förste forskningsingenjörer, en forskningsingenjör, två forskningsassistenter, en forskningstekniker, en instrumentmakare, två laboratoriebiträden och en sekre-

terare, eller — inräknat föreståndaren — sammanlagt 11 personer, varav dock vissa med deltidstjänstgöring.

En mindre del av personalen avlönas från den besparing å statsbidragsmedlen, som uppkommer genom att föreståndaren — i enlighet med föreskrift i avtalet — uppbär endast arvode med 6 000 kronor för år.

Staten har ställt lokaler om sammanlagt 330 m² till institutets förfogande i en byggnad tillhörig tekniska högskolan i Stockholm.

Verksamheten vid institutet omfattar bland annat följande. Inom avbildningsoptiken — där utvecklingen gått mot större linser och speglar samt stundom mycket dyra konstruktioner med specialglas och icke-sfäriska ytor — har institutet bedrivit arbeten beträffande undersökning av sådana objekt. Ett annat fält, på vilket institutet utfört omfattande arbeten, är infrarödoptiken. På mikroskopområdet har institutet speciellt beträffande interferensmikroskopi lagt ned ett avsevärt arbete. Ett område, som också bearbetats, är användningen av brytningsindex vid fysikalisk-kemiska reaktioner och inom kemisk analys.

Verksamheten vid institutet är väsentligen inriktad på grundforskning men även tillämpad forskning bedrivs. Härtill kommer uppdrag samt medverkan i utbildningen vid tekniska högskolan i Stockholm.

Ekonomi

Under de fyra budgetåren 1955/59 har inkomsterna, med inräknande av forskningsråds- och fondmedelsbidrag, uppgått till respektive 248 900 kronor, 210 000 kronor, 199 700 kronor och 277 300 kronor. För innevarande budgetår beräknas inkomsterna till 239 200 kronor. Sistnämnda belopp är sammansatt av 120 400 kronor i statsbidrag över riksstaten, 54 500 kronor i stiftelsebidrag, 37 400 kronor i forskningsrådsanslag och 26 900 kronor i uppdragsinkomster.

Utgifterna för de fyra budgetåren 1955/59 har uppgått till i kronor respektive 222 500 (varav i löner 122 900), 200 100 (138 100), 199 700 (155 600) och 287 400 (154 800). Kostnaderna för anskaffning av utrustning har uppgått till i genomsnitt 56 900 kronor för år. För innevarande budgetår beräknas de sammanlagda utgifterna till 239 200 kronor, varav till löner 182 600 kronor, till omkostnader 40 000 kronor och till utrustning 16 600 kronor.

Skrivelse från Stiftelsen Svensk optikforskning rörande den fortsatta verksamheten vid institutet och förslag i ämnet av institutets styrelse

Stiftelsen sade i juni 1959 upp nu gällande avtal. Därvid anfördes från stiftelsens sida, bland annat, att institutets upprätthållande i främsta rummet är en statens angelägenhet. Om staten åtar sig ansvaret för institutets drift, så att det kan upprätthållas åtminstone i nuvarande form, är stiftelsen dock villig att överväga visst bistånd under en ny avtalsperiod.

I särskild skrivelse anförde sedermera *institutets styrelse* i huvudsak följande.

Enligt styrelsens uppfattning har institutet väl fyllt sin uppgift att bedriva optisk forskning, med avseende på såväl grundläggande problem som de konkreta uppgifter, vilka ställts av industrien, vetenskapen och försvaret. Styrelsen tillstyrker, att verksamheten får fortgå i nuvarande organisationsform. Styrelsens i det följande redovisade förslag avser icke någon utvidgning utan en konsolidering av nuvarande verksamhet.

I lokalfrågan erinrar styrelsen om att tekniska högskolan i Stockholm, hos vilken institutet beretts lokaler, numera har stora egna utrymmesbehov och önskar disponera institutets nuvarande lokaler. I första hand bör därför, i samband med att högskolan inom kort måste företaga nybyggnader, institutet beredas utrymme i dessa. Institutets lokalbehov är 600 m². I andra hand bör en särskild byggnad för institutet uppföras.

Beträffande personalstaten erinrar styrelsen om att enligt nu gällande avtal statsbidrag utgår till avlönande av fyra befattningar, varjämte tre befattningar — en forskningsassistent, ett deltidsanställt laboratoriebiträde och den deltidsanställda sekreteraren — avlönas av den besparing på statsbidraget, som uppkommer till följd av att föreståndaren innehar professur. Stiftelsen hemställer att i fortsättningen statsbidrag skall utgå för ytterligare en forskningsassistent (lön enligt lönegrad A 17), en forskningstekniker (A 13), två instrumentmakare (A 11) och ett laboratoriebiträde (A 7). Denna personal, utom en instrumentmakare, finns redan nu anställd vid institutet, avlönad med andra medel än statsbidraget.

Föreståndarens arvode föreslår styrelsen höjt från 6 000 kronor till 7 500 kronor för år.

Styrelsen åberopar att staten på andra håll har tillförsäkrat den naturvetenskapliga och tekniska forskningens utövare förbättringar i löner och pensionsförhållanden samt ökat tillgången på hjälpkrafter. Motsvarande bör komma till stånd för de statsunderstödda forskningsinstitutens del. Möjlighet bör också öppnas att under löpande avtalsperiod åstadkomma ändringar i avlöningsförhållandena vid institutet.

Styrelsen föreslår slutligen att statsbidrag skall utgå även för sedvanliga löneklasstillägg samt att personalens pensionering så snart som möjligt förbättras.

Styrelsens förslag skulle innebära en ökning av statsbidraget över rikstatsen med drygt 70 000 kronor.

Förslag av 1958 års forskningsinstitutkommitté

Allmänna synpunkter

Inledningsvis erinrar 1958 års forskningsinstitutkommitté att optikinstitutets verksamhet har tillgodosett olika intressen: främst vetenskapens, försvarets och den svenska optiska industriens. Kommittén uttalar, att enligt kommitténs mening institutet hittills väl fyllt sin uppgift.

Kommittén anser icke skäl föreligga att nu ingående ompröva institutets organisation och verksamhet. Sedan institutet organiserades har emellertid staten ökat sitt stöd till forskningen i allmänhet. Institutet för optisk forskning har icke berörts av de förbättringsåtgärder, som genomförts vid universiteten m. m. En ökning nu av resurserna för optiska institutet skulle därför, menar kommittén, ligga i linje med statsmakternas strävanden beträffande forskningen i allmänhet.

Kommittén tillstyrker att ett nytt avtal träffas mellan staten och Stiftelsen Svensk optikforskning om driften av optiska institutet, innebärande en viss ökning av statens bidrag. Avtalet bör, liksom det nu gällande, avse en tid av fem år, d. v. s. tiden den 1 juli 1960—den 30 juni 1965.

Den ekonomiska ramen för verksamheten

Kommittén har vid sin avvägning av statens insats stannat för att föreslå att under riksstatsanslaget beräknas medel för lön även till en halv befattning som biträdande ingenjör (tidigare benämnd forskningstekniker), avlönad enligt lönegrad A 13. Kostnaden härför under riksstatsanslaget blir avrundat 8 500 kronor.

Kommittén föreslår vidare, att arvodet till föreståndaren, därest denne tillika är professor vid statlig högskola eller institution, höjes från nuvarande 6 000 kronor för år till 7 500 kronor. Formellt skulle en sådan ändring icke kräva ökad medelsanvisning. Ändringen kommer emellertid att minska den besparing å föreståndarens lön, som uppkommer genom att föreståndaren uppbär arvode med nämnda belopp i stället för lön enligt lönegrad B 1 och som institutet för närvarande äger disponera. För undvikande av en sådan minskning bör den i staten upptagna posten till ersättning för administrativa göromål m. m. ökas med ett belopp om 1 500 kronor.

Det erforderliga anslaget å riksstaten för budgetåret 1960/61 skulle härigenom bli 130 400 kronor, innebärande en höjning med 10 000 kronor jämfört med vad som nu gäller.

Kommittén har ansett sig böra förordra denna höjning av statens bidrag, genom att stiftelsen förklarat sig beredd att öka sin insats. Stiftelsen har nämligen vid förhandlingarna utfäst sig att under en ny avtalsperiod om fem år till institutet lämna ett bidrag om 75 000 kronor för år, innebärande en höjning med 20 500 kronor i förhållande till nu utgående bidrag. De avtalsbundna bidragen, statens och stiftelsens, skulle härigenom öka med sammanlagt $(10\,000 + 20\,500 =) 30\,500$ kronor.

Institutets inkomster av uppdrag för den nya avtalsperioden beräknar kommittén till oförändrat cirka 27 000 kronor för år. Bidrag till institutet från vissa forskningsråd utgår såsom förut nämnts under innevarande budgetår med 37 400 kronor; i vilken mån bidrag kan påräknas under den nya avtalsperioden, kan enligt kommittén för närvarande icke överblickas.

Om forskningsrådsanslagen beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår, skulle under den nya avtalsperioden enligt kommitténs beräkningar stå till institutets förfogande sammanlagt omkring 270 000 kronor för år.

Övriga frågor

I lokalfrågan anför kommittén att utflyttning från högskolans lokaler kan komma att aktualiseras redan vid årsskiftet 1961/62. Enligt kommittén bör någon definitiv ställning i lokalfrågan inte tas, förrän större klarhet föreligger i högskolans byggnads- och lokalfrågor. Institutets lokalfråga bör därför få upptas till prövning under löpande avtalsperiod.

I anledning av institutsstyrelsens önskemål om möjlighet att även under löpande avtalsperiod i vissa fall påkalla jämkning i statsbidraget anför kommittén att den icke ansett sig böra förorda att någon bestämmelse härom intas i avtalet.

Kommittén anser sig — såsom torde framgå av vad som anförts rörande den ekonomiska ramen — icke heller kunna tillstyrka statsbidrag för löneklassuppflyttningar.

Prövningen av frågan om institutspersonalens pensionering bör enligt kommittén anstå till dess den definitiva utformningen föreligger av den allmänna tilläggpensioneringen och därav föranledda överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter om kompletteringsförsäkringar härtill. Institutspersonalens pensionering bör enligt kommittén med hänsyn härtill icke nu ändras; detta spörsmål jämte därmed sammanhängande frågor bör sedermera, så snart förutsättningarna för en lösning fixerats, få göras till föremål för särskilda förhandlingar. — Enär pensionsbeloppen enligt nuvarande försäkringar framstår som låga, föreslår kommittén att tills vidare under den nya avtalsperioden staten lämnar en garanti för den enligt avtalet av statsmedel avlönade personalen av samma innehåll, som den som lämnats under nu löpande avtalsperiod, d. v. s. att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att vid uppkommande pensionsfall meddela föreskrift om provisorisk höjning av pensionerna genom tillägg av statsmedel. Utfästelsen bör — om det med hänsyn till de närmare omständigheterna synes befogat — kunna få tillämpas även i fråga om befattningshavare, som avgår från tjänst vid institutet utan att ha uppnått pensionsåldern. De totala pensionsförmånerna bör dock härigenom icke få uppgå till högre belopp än som skulle ha gällt, om statligt pensionsreglemente tillämpats.

Det avtal angående den fortsatta driften av Institutet för optisk forskning under tiden den 1 juli 1960 — den 30 juni 1965, vilket — under förbehåll för Kungl. Maj:ts senare godkännande — undertecknats av kommittén och stiftelsens företrädare, innefattar icke några andra betydelsefulla avvikelser från nu gällande avtal, än som framgår av det föregående.

Yttrandena

Statskontoret vill icke motsätta sig, att staten på föreslagna villkor lämnar sin medverkan till den fortsatta driften av institutet.

Statens naturvetenskapliga forskningsråd anför att institutet på ett synnerligen framstående sätt utövat vetenskaplig verksamhet inom optiken.

Riksstatsanslaget hade enligt rådet helst bort sättas något högre än som föreslagits, men rådet tillstyrker dock livligt att det träffade avtalet godkännes av Kungl. Maj:t.

Kollegienämnden vid tekniska högskolan i Stockholm anför att institutet under sin verksamhet väl synes ha fyllt sin uppgift och varit högskolan till stort gagn i samband med licentiat- och doktorsarbeten. — Nämnden hänvisar till sitt utlåtande över 1955 års universitetsutrednings sjätte betänkande, i vilket utlåtande anfördes, att institutet omkring årsskiftet 1961/62 måste utflytta från högskolan.

Statens tekniska forskningsråd tillstyrker att avtalsförslaget godkännes. I sammanhanget anför rådet, att för branschforskningsinstitutens del föreligger flera frågeställningar, som icke omfattas av uppdraget till 1958 års forskningsinstitutkommitté, och att rådet avser att framdeles återkomma till frågan om en översyn av branschforskningsinstitutens villkor.

Styrelsen för Institutet för optisk forskning uttalar, att forskningsrådsbidrag även i fortsättningen torde behöva begäras till ungefär de belopp, som utgått under innevarande budgetår. I lokalfrågan anfördes, att en utflyttning av institutet från nuvarande lokaler kommer att medföra behov av ett engångsanslag för möblering och för anskaffning av sådana apparater för forskningen, vilka nu tillhör tekniska högskolan och även användes för undervisningen där på det högre stadiet. Storleken av beloppet kan icke nu exakt angivas, enär beloppet är beroende av vilken lösning lokalfrågan får. — I ärendets nuvarande läge tillstyrker styrelsen att avtalet godkännes.

Departementschefen

Institutet för optisk forskning har till syfte att i nära samarbete med tekniska högskolan i Stockholm och under samverkan med andra vetenskapliga institutioner bedriva optisk forskning ävensom medverka till utbildningen av tekniker och forskare. Verksamheten finansieras huvudsakligen med bidrag från staten och från Stiftelsen Svensk optikforskning. Såsom gäller vid liknande andra branschforskningsinstitut regleras bidragsgivningen genom ett avtal mellan Kungl. Maj:t och stiftelsen. Avtalet upphör att gälla den 30 juni i år.

De totala utgifterna vid institutet har under avtalsperioden växlat mellan 200 000 och 290 000 kronor för år. Statsbidraget är å riksstaten för budgetåret 1959/60 upptaget med 118 800 kronor. Det disponeras huvudsakligen för löner och pensionsavgifter. Staten tillhandahåller även lokaler åt institutet. Stiftelsens bidrag till driften uppgår för innevarande budgetår till 54 500 kronor.

Stiftelsen har i skrivelse i juni 1959 begärt förhandlingar med staten om nytt avtal för tiden efter den 30 juni 1960. En uppräknning av det löpande statsbidraget förutsattes härvid komma till stånd.

I anledning av skrivelsen har frågan om fortsatt samarbete mellan staten och näringslivet på optikforskningens område utretts av 1958 års forsk-

ningsinstitutkommitté. De mellan kommittén och Stiftelsen Svensk optikforskning förda förhandlingarna har resulterat i ett den 15 februari 1960 —under förbehåll för Kungl. Maj:ts senare godkännande — träffat avtal, vilket jämte betänkande i ämnet kommittén överlämnat till chefen för handelsdepartementet.

Kommittén förordar att verksamheten vid institutet under nästa femårsperiod skall bedrivas efter samma riktlinjer som hittills. Dock föreslås att de avtalsbundna årliga bidragen höjes, för statens del med 10 000 kronor till 130 400 kronor och för stiftelsens del med 20 500 kronor till 75 000 kronor. Härigenom beräknas en viss konsolidering av institutets verksamhet kunna äga rum.

De i ärendet hörda instanserna har samtliga tillstyrkt avtalsförslaget.

I likhet med kommittén anser jag att den forskningsverksamhet, som bedrivs vid optiska institutet, bör fortsätta efter i huvudsak samma linjer som för närvarande. Den är värdefull inte bara för svensk optisk industri och den optiska vetenskapen utan också för exempelvis undervisningen och den medicinska vetenskapen. Även försvaret anlitar optiska institutet, såsom vid inköp av dyrbar optisk materiel. Över huvud taget fungerar institutet på ett värdefullt sätt som konsultorgan och idégivare inom sitt område.

Om formerna för och finansieringen av verksamheten fram till den 30 juni 1965 har enighet nåtts mellan kommittén och företrädare för stiftelsen. Det mellan dem träffade preliminära avtalet överensstämmer i stort med vad som gäller för närvarande. Staten har genom det nya avtalet påtagit sig ett något ökat bidrag, men även stiftelsebidraget förutsättes stiga. Jag anser den träffade uppgörelsen tillfredsställande och tillstyrker att avtalet godkännes för statens del.

Såsom kommittén förordat torde det i fråga om den statsbidragsavlönade personalens pensionsförsäkringar icke böra vidtas några principiella förändringar i avvaktan på slutlig utformning av den allmänna tilläggspensioneringen. Det torde i nämnda hänseende få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera överenskomma med stiftelsen om erforderliga ändringar i avtalet.

Frågan om anskaffande av nya lokaler för institutet torde framdeles, när olika alternativ övervägts, få upptas till särskild behandling.

Övriga delar av kommittéförslaget och avtalet föranleder inte några särskilda uttalanden från min sida. Därest under avtalstiden behov av smärre jämkningar i avtalet skulle uppkomma, förutsätter jag att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att för statens del besluta om erforderliga ändringar.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna vid statsrådsprotokollet fogat avtal med Stiftelsen Svensk optikforskning;
- b) till *Bidrag till Institutet för optisk forskning* för bud-

getåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 130 400 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Hög-
het Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga
till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Björn Bergman

Bilaga

**Avtal mellan Kungl. Maj:t och Stiftelsen Svensk optikforskning angående
fortsatt drift av Institutet för optisk forskning**

§ 1.

Kungl. Maj:t och Stiftelsen Svensk optikforskning åtaga sig att i enlighet med detta avtal ansvara för den fortsatta driften av Institutet för optisk forskning.

Institutets syfte är att i nära samarbete med tekniska högskolan i Stockholm och under samverkan med andra vetenskapliga institutioner bedriva optisk forskning ävensom att i samband härmed medverka till utbildningen av tekniker och forskare inom områden, som beröras av institutets verksamhet.

§ 2.

Institutets verksamhet regleras av detta avtal samt genom stadgar, vilka för att vara gällande skola fastställas av Kungl. Maj:t, ävensom genom arbetsordning och kompletterande föreskrifter i övrigt, vilka utfärdas av institutets styrelse.

§ 3.

Kungl. Maj:t förbinder sig att utan särskild kostnad för institutet ställa lokaler till institutets förfogande.

§ 4.

Institutet har tidigare övertagit den utrustning, som tillhörde den förutvarande optiknämnden. Utrustning, som erhållits från företag, vilket ingår i stiftelsen, eller som kommer att anskaffas av stiftelsen, skall tillhöra denna; övrig utrustning skall tillhöra staten.

§ 5.

1 mom. Vid institutet skola finnas anställda en föreståndare, minst två förste forskningsingenjörer samt den personal i övrigt, som institutets styrelse med hänsyn till behovet och tillgången på avlöningsmedel bestämmer.

2 mom. Av statsmedel skall årligen enligt styrelsens bestämmande utgå till föreståndaren lön eller arvode med högst 31 392 kronor, dock att till föreståndare, som tillika är professor vid statlig högskola eller institution, skall utgå arvode med 7 500 kronor,

till övriga befattningshavare lön eller arvode med tillhoppa högst 66 318 kronor, därvid lön må bestämmas högst till belopp motsvarande grundlönen i lägsta löneklassen, ortsgrupp 5, i den lönegrad å löneplan A i statens löneförordning, till vilken vederbörande befattningshavare enligt styrelsens

bedömande varit att hänföra, därest han varit underkastad statens allmänna avlöningsreglemente. Utan Kungl. Maj:ts medgivande må lön icke bestämmas till högre belopp för år räknat än vad angår förste forskningsingenjör 21 876 kronor samt vad angår övriga anställda 17 796 kronor.

Är befattningshavares av statsmedel utgående ersättning bestämd att utgå såsom lön, skall jämte lönen av statsmedel utgå särskilt lönetillägg enligt de grunder, som gälla för närmast jämförlig statlig befattningshavare, underkastad statens allmänna avlöningsreglemente.

Styrelsens beslut om avlöning till föreståndaren skall underställas Kungl. Maj:t för godkännande.

Har avlöningen till föreståndaren bestämts till lägre belopp än maximibeloppet, må skillnaden mellan nämnda belopp användas för avlöning av övriga befattningshavare.

3 mom. Föreståndaren är, såvida han icke innehar statlig tjänst med pensionsrätt, berättigad till pension i Svenska personal-pensionskassan. Annan befattningshavare med lön av statsmedel, som är anställd vid institutet sedan minst två år, må enligt styrelsens bedömande komma i åtnjutande av pensionsrätt.

Pensionsrätt omfattar 100-procentig ålders- och invalidpension, kapitalunderstöd förbundet med egenpension, kapitalunderstöd förbundet med familjepension samt familjepension enligt den plan, uppställd av Svenska personal-pensionskassan, som gäller för avtalsperioden 1955—1960, dock att planens bestämmelser om högsta förmånsbelopp icke skola äga tillämpning. Pensionsavgifterna, vilka helt bekostas av statsmedel, beräknas i förhållande till grundlönerna i lägsta löneklassen av vederbörande lönegrader enligt intill den 1 januari 1955 gällande bestämmelser.

Pensionsförsäkringar, vilka enligt detta avtal skola bekostas av statsmedel, skola i varje särskilt fall tecknas i samråd med statskontoret.

4 mom. Av statsmedel skall vidare till ersättning för administrativa göromål m. m. utgå ett bidrag om 4 800 kronor för år.

5 mom. Av statsmedel skola jämväl bestridas arbetsgivarebidraget till allmän sjukförsäkring och avgiften för yrkesskadeförsäkring av den personal vid institutet, som avlönas av statsmedel.

§ 6.

Den forskningsverksamhet till vilken staten på ovan angivet sätt bidrager skall företrädesvis avse problem av grundläggande och principiellt intresse inom här berörda områden.

§ 7.

Stiftelsen åtager sig att medverka till organisation och administrering av institutets verksamhet på sätt som i stadgarna närmare anges. Stiftelsen förbinder sig att bekosta verksamheten utöver de bidrag, som staten enligt detta avtal eller eljest lämnar. Det av stiftelsen garanterade beloppet utgör lägst 75 000 kronor för år.

§ 8.

Detta avtal skall gälla till utgången av juni månad 1965.

Uppsäges avtalet icke senast ett år före avtalstidens utgång, skall det anses förlängt för fem år.

§ 9.

Detta avtal träder i kraft den 1 juli 1960 under förutsättning att det dessförinnan godkännes av Kungl. Maj:t.

Stockholm den 15 februari 1960

För

KUNGL. MAJ:T och KRONAN

Frank Öhman

Rune Blomqvist

För

STIFTELSEN SVENSK OPTIK-
FORSKNING

Sture Ameln

Gunnar Dalén

M. Hystrom